

ANTONI MICKIEWICZ, BOGDAN M. WAWRZYNIAK

**PRZEBIEG KSZTAŁCENIA I DOSKONALENIA ZAWODOWEGO KADRY
DORADCZEJ W OKRESIE PRZEDAKCESYJNYM I PO WSTĄPIENIU POLSKI DO
UNII EUROPEJSKIEJ**

Słowa kluczowe: *szkolenie doradców, doradca rolniczy, doradca rolnośrodowiskowy,
ekspert przyrodniczy*

STRESZCZENIE

W opracowaniu analizowano sposoby doskonalenia zawodowego doradców, w dwóch okresach funkcjonowania WPR. Szkolenia miały na celu kształcenie doradców, pozwalające na pełną realizację zadań wynikających z mechanizmów zawartych w programach (planach) rozwoju obszarów wiejskich. Szkolenia były ukierunkowane na doskonalenie zawodowe doradców rolniczych, doradców rolnośrodowiskowych oraz ekspertów przyrodniczych. Uczestnikiem kształcenia mogła być osoba legitymująca się kierunkowym wyższym wykształceniem. Koordynację szkolenia powierzono Centrum Doradztwa Rolniczego. W latach 2005-2010 kształceniem objęto 3,2 tys. doradców, czyli 75% ogółem zatrudnionych.

ANTONI MICKIEWICZ, BOGDAN M. WAWRZYNIAK

**THE COURSE OF EDUCATION AND TRAINING OF COUNSELING STAFF
BEFORE AND AFTER POLISH ACCESSION TO THE EUROPEAN UNION**

Key words: *training of counselors, agricultural adviser, agri-environment
counselor, environmental expert*

SUMMARY

The study analyzed ways of professional development of counselors in two periods of operation of the CAP. Training courses aimed at education of counselors, allowing for full implementation of tasks resulting from the mechanisms included in the programs (plans) for rural development. Trainings were also aimed at professional education of agricultural consultants, advisers and experts of agri-environmental schemes. A participant of training could be the holder of a higher education. Responsible for coordinating of the trainings were the Agricultural Advisory Centers. In 2005-2010 there were educated 3,2 thousand counselors (75% of Total employment).

e-mail: a.mickiewicz@zut.edu.pl

e-mail: bogdan.wawrzyniak2@neostrada.pl

STEFAN PRUSZYŃSKI, GRZEGORZ PRUSZYŃSKI

ZRÓWNOWAŻONE STOSOWANIE PESTYCYDÓW

Słowa kluczowe: *zrównoważone stosowanie pestycydów, zrównoważone rolnictwo, historia, polskie uwarunkowania*

STRESZCZENIE

Strategia Tematyczna w Sprawie Zrównoważonego Stosowania Pestycydów należy do najważniejszych działań w podjętym przez Unię Europejską Szóstym Wspólnotowym Programie Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. Zrównoważone Stosowanie Pestycydów jest ukierunkowane na zminimalizowanie niebezpieczeństw i zagrożeń dla zdrowia ludzi oraz środowiska naturalnego, wynikających ze stosowania pestycydów. Cel ten ma być osiągnięty przez m.in. poprawienie kontroli stosowania i dystrybucji pestycydów, wprowadzanie bezpieczniejszych substancji czynnych oraz zachęcanie do stosowania niskich dawek lub upraw wolnych od pestycydów.

W artykule omówiono wcześniejsze działania podejmowane w celu ograniczenia ewentualnych skutków ubocznych stosowania pestycydów, miejsce Zrównoważonego Stosowania Pestycydów w Zrównoważonym Rolnictwie, rozwój ochrony roślin w Polsce oraz działania, jakie należy podjąć w Polsce w celu zabezpieczenia upowszechnienia Zrównoważonego Stosowania Pestycydów.

STEFAN PRUSZYŃSKI, GRZEGORZ PRUSZYŃSKI

SUSTAINABLE USE OF PESTICIDES

Key word: *sustainable use of pesticides, sustainable agriculture, history, Polish conditions*

SUMMARY

Thematic Strategy on the Sustainable of Pesticides belongs to the most important activities taken in European Union Sixth Environment Action Programme.

Sustainable use of pesticides is direct to minimize danger and risk for human health and natural environment of use of pesticides. This aim should be reach with inter alia improvement control and distribution of pesticides, introduction of more safety active substances and also encouragement to use low doses of pesticides or farming without pesticides.

Earlier activities for reduce of possible side effect of using pesticides, place of sustainable use of pesticides in sustainable agriculture, progress in plant protection in Poland and also activities which are necessary to secure popularization sustainable use of pesticides in Poland are discuss in this paper.

e-mail: s.pruszynski@iorpib.poznan.pl

ROMAN SASS

ZMIANY STRUKTURY OBSZAROWEJ ROLNICTWA W POLSCE I W SKALI WOJEWÓDZTW W LATACH 2002-2010

Słowa kluczowe: *struktura obszarowa gospodarstw, struktura użytkowania ziemi, zróżnicowanie regionalne, średnia powierzchnia gospodarstwa, gospodarstwo rozwojowe*

STRESZCZENIE

Podstawowym celem pracy jest analiza zmian struktury obszarowej rolnictwa w Polsce i w przekroju województw w latach 2002-2010. Dla zrealizowania postawionego celu wykorzystano wyniki Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 roku. Z przeprowadzonych badań wynika, że w latach 2002-2010 zaszły w Polsce istotne zmiany w strukturze obszarowej gospodarstw, w tym czasie ubyło 655 tysięcy (22,3%) gospodarstw ogółem. Zmniejszeniu uległa liczba gospodarstw rolnych do 30 hektarów. Przyrost gospodarstw wystąpił dopiero w grupach obszarowych powyżej 30 ha UR. Zmiany w strukturze użytkowania ziemi są zbieżne ze zmianami w strukturze obszarowej gospodarstw. Nastąpił bardzo znaczący ubytek ziemi użytkowanej w gospodarstwach najmniejszych. Przyrost użytkowania ziemi wystąpił dopiero w gospodarstwach większych niż 30 ha UR. W roku 2010 tylko 4% gospodarstw o powierzchni powyżej 30 hektarów użytkowało prawie 39% zasobów ziemi, a zaledwie 0,44% gospodarstw powyżej 100 ha, użytkowało około 23% gruntów. W dalszym ciągu zachowany został dotychczasowy rozkład przestrzenny gospodarstw zarówno pod względem struktury gospodarstw rolnych oraz struktury użytkowania ziemi według grup obszarowych. W Polsce północnej, zachodniej i środkowo – zachodniej dominują gospodarstwa większe, które użytkują ponad 50 % ziemi. Z kolei w Polsce południowej i południowo – wschodniej większy jest udział gospodarstw małych, które użytkują większość gruntów.

ROMAN SASS

CHANGES IN THE TERRITORIAL STRUCTURE OF AGRICULTURE IN POLAND WITHIN THE RANGE OF THE PROVINCES IN THE YEARS 2002-2010

Key words: *territorial structure offarms, structure of the use of land, regional differentiation, average are of farms, developmental farms*

SUMMARY

The basic aim of the study is the analysis of the changes in the territorial structure of farms and the use of lands in Poland within the range of provinces in the years 2002-2010. In order to realize the established goal, the results of the Agricultural Census conducted in 2010 were used. From the conducted studies it results, that in the years 2002-2010 in Poland there occurred essential changes in the territorial structure of farms, in total 655 thousand (22,3%) of farms disappeared. The number of farms up to 30 acreage was subject to decrease. The increase of farms occurred only in the territorial groups above 30 acreage of arable land. The changes in the structure of the use of land are coincident with the changes in the territorial structure of farms. There occurred a very considerable loss of land used by the smallest farms. The increase of the use of land occurred only at farms bigger than 30 acreage of arable land.

In 2010 only 4% of farms of the area over 30 acreage used almost 39% of land resources, while only 0,44% of farms over 100 acreage has been using about 23% of arable land. All the time the so-far existing spatial distribution of farms has been preserved, as far as territorial structure of farms and the use of land is concerned. In the northern, western and central-western Poland there prevail bigger farms that have been using more than 50% of land. On the other hand, in the southern and south-eastern Poland, the share of small farms using most of the lands is bigger.

e-mail: roman.sass@kpodr.pl

MARTA BARBARA CZEKAJ

**INTERNET JAKO NARZĘDZIE KOMUNIKACJI W SPRZEDAŻY
BEZPOŚREDNIEJ ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA PRZYKŁADZIE
WITRYNY WWW.ODROLNIKA.PL**

Słowa kluczowe: sprzedaż bezpośrednia, Internet, artykuły żywnościowe

STRESZCZENIE

Opracowanie podejmuje zagadnienia wykorzystywania komunikacji internetowej pomiędzy producentem, a konsumentem w procesie sprzedaży artykułów żywnościowych. Analizą została objęta strona internetowa www.odrolnika.pl, za pośrednictwem której grupa rolników z województw: małopolskiego i podkarpackiego dokonuje sprzedaży wytwarzanych w ich gospodarstwie płodów rolnych. Materiały do badań pozyskano podczas wywiadów prowadzonych z rolnikami, wykorzystane zostały dane zawarte w literaturze oraz informacje pozyskane za pośrednictwem Internetu. Poczynione obserwacje pozwalają stwierdzić, że Internet może pomóc drobnym gospodarstwom zbudować grupę stabilnych odbiorców.

MARTA BARBARA CZEKAJ

**INTERNET AS A TOOL OF COMMUNICATION IN DIRECT FOOD SELLING – AN
EXAMPLE OF WEBSITE WWW.ODROLNIKA.PL**

Key words: direct selling, internet, food

SUMMARY

The paper presents issues of internet communication between the producers (farmers) and consumers, especially in area of direct selling via the Internet. The study were focused on www.odrolnika.pl website. Materials for the study was obtained during meetings with farmers, from the literature and information from the Internet. Presented results indicated that the Internet can help small farms to build a stable group of customers. Cooperation with this groups allows farmers to better understand the needs of consumers.

e-mail: martaczekaj@poczta.onet.pl

RAŻYNA NACHTMAN

SYTUACJA GOSPODARSTW ZAJMUJĄCYCH SIĘ PRODUKCJĄ EKOLOGICZNĄ OWOCÓW W LATACH 2010-2011

Słowa kluczowe: *dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego, dopłaty do działalności operacyjnej, produkcja ekologiczna, rachunkowość rolna*

STRESZCZENIE

Wyniki grupy 15 gospodarstw ekologicznych w roku 2010 i 2011, posiadających średnio blisko 6 ha upraw sadowniczych, stanowiących około 60% powierzchni użytków rolnych, wskazują jak trudna i ryzykowna jest produkcja owoców metodami ekologicznymi. W analizowanych gospodarstwach intensywność produkcji była na dość niskim poziomie, co znajdowało odzwierciedlenie w poziomie plonowania i jakości owoców. Najważniejszym składnikiem kosztów ogółem były koszty wynagrodzeń, których udział wynosił około 30%. Realizacja przyjętego programu produkcji wymagała bowiem ponoszenia wysokich nakładów pracy. Mimo tego, że w obydwu latach produkcja była opłacalna, to nawet po włączeniu dopłat do działalności operacyjnej dochód na osobę nieopłaconą w rodzinie rolnika w 2010 roku był niższy od średniej płacy netto w gospodarce narodowej. W obydwu latach dopłaty były fundamentalnym składnikiem dochodu, w 2010 roku stanowiły 86,0%, a w 2011 roku – 69,3%.

GRAŻYNA NACHTMAN

CONDITION OF FARMS WITH ORGANIC FRUIT PRODUCTION IN 2010 AND 2011

Key words: *family farm income, subsidy to operational activity, organic*

SUMMARY

The study covers accounting years 2010 and 2011. Data was derived from the group of 15 organic farms cultivating on average circa 6 ha of orchards. These orchards constitute averagely 60% of utilized agricultural area of analysed farms. Presented results prove how difficult and hazardous is organic fruit production. Degree of intensity in surveyed organic farms was low. It was, therefore, reflected by yielding and fruits quality. Wages paid constituted the majority of inputs, accounting for 30% in imputed costs structure. Implementation of undertaken organic farming practices entailed higher labour inputs. During both analysed years production was profitable, however, family farm income including operational subsidies by annual work unit (AWU) did not exceed the level of average net wage in national economy. In both, 2010 and 2011 accounting years subsidies were crucial income contributors constituting respectively 86,0 % and 69,3%.

e-mail: Grazyna.Nachtman@ierigz.waw.pl